

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr. 1 hóra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 8 kr., minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilvánt. sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Szilágyi diadala.

— Fővárosi levél. —

Budapest, február 22.

Apponyi Albert grófot rendkívüli kitüntetés érte, a melyre valóban egész életére büszke lehet.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter ugyanis valóban korszakot alkotó, nagy monumentalis beszédében, melyet munkás életének érett gyümölcséeként a képviselőházban a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat védelmében tartott, kizárólag Apponyi Albert gróf ellenvéleményével és indítványával foglalkozott.

Erhet-e valaha Apponyi grófot nagyobb kitüntetés és történelmi megbecsülés, mint mikor nevéhez és indítványához fűzte Magyarország igazságügyminisztere századokra kiható alkotásának, a magyar nemzet összeforrasztását célzó művének védelmének az alkotmányos tárgyalásnál?

Volt is elég méreg, sőt, mondhatni, pukkadás bizonyos urakban, de első sorban Polonyi Géza urban, hogy ez a Szilágyi még ily alkalommal sem, mikor két óránál tovább beszél, érinti, csak egyetlen egy szócskával sem, becses lényüket és még arra sem érdemesíti, hogy csak szájába is vegye, ha mindjárt közvetve is a kormány politikáját oly őszintén és hiven támogató ellenzéki szószátyárkodó Polonyit.

Tartott Szilágyi Dezső már elég sok nagy hatású beszédet, tartott nagyon sok élelet, s szellemeset, sziporkázót és a külső hatást tekintve is nagyszerű beszédet, de a mély tudásnak, a legmagasztosabb, objektív, hazafias és szabadelvű érzésnek annyira megfelelő, a hazafias lelkesedéstől annyira áthatott, hatásában élyebb, a mellett minden támadástól tartózkodóbb, formában is szebben megalkotott beszédet — még soha.

Szilágyi Dezső ezen szónoklata évtizedeken át bugyogó forrása lesz a törvény magyarázás és eszme fejtegetés tárházának. Mint a legerősebb és legszebb márványsziklából faragot tömb tűnik elő, éles elméjével, mindenkit elragadó ékes-szólásával és nyugodtságával megalkotott beszéde, melylyel teljesen megdöntötte az eddig beterjesztett ellenindítványt és indokolásának minden részét és egyuttal bebizonyította törvényjavaslatának kifogástalanságát, sürgősségét és állami, valamint nemzeti szempontból kétségtelen hatásosságát.

Meg lehet, hogy nehezére esett Szilágyinak, bár nem látszott meg rajta, de bámulatos volt az a nyugalom, az a mondhatni, előzékenység, az a simaság, a melylyel Apponyi Albert gróffal bánt; nem volt beszédében egyetlenegy kihegyezett mondat, még azt is kerülte, hogy reá olvassa Apponyi régebbi állításait. Ő teljesen elfogadta Apponyi jóhiszeműségét

és meggyőződését, de annál hatásosabb, annál nagyszerűbb volt annak bebizonyítása, hogy mennyire tévedt Apponyi gr., hogy mennyire tarthatatlan az ő állás pontja még abból a szempontból is, melyet Apponyi gróf állított fel zsinórmértékül és irányadóul.

Ha van Apponyi pártjában egy töredék, a mely nem vak, és a mely őszintén óhajtja a vallási békét és az államérdekének előmozdítását: lehetetlen hogy meg ne hódoljon e beszéd hatásának.

E beszéd után nem lesz számbavehető egyén Magyarországon, a ki Apponyi Albert grófnak ezen kérdésben való opposícióját a szerencsétlen szükségbeli polgári házasság követelésével komolyan vegye.

A beszéd hatása leirhatatlan. A ház összes tagjai, kik meg se mozdultak beszédje alatt, és a zsúfolt karzat is, amely az utolsó perczig együtt maradt, csak úgy csüngött ajkain, és ha néha-néha hatalmas hangja daczára a mondatok végén egy-egy szava elveszett, mert hangját leeresztette, szinte boszankodtak az emberek, hogy egy szava is elhangzott a nélkül, hogy megértették volna. Beszédjének vége, amely oly igazán államférfiúi, de egyszersmind költői magaslatra emelkedett, az egész házat tomboló tapsra ragadta. Talán Apponyi és pártja volt leginkább meghatva, mert azok szinte kétkedően kérdezték egymástól: Hát semmi támadás, semmi gunyolódás, semmi kellemetlenkedés? Ez nagy baj; ennek

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Pro nihilo.

— Maurice Leblanc. —

— Es most — fejezé be beszédét a pap az oltár előtt — fogadjatok áldásomat, kedves gyermekeim. Öreg lelki atyátok áldását, a ki gyermekkorotok óta nevelt benneteket istenfélelemben és erkölcsös életben. Az Isten jó, az isten igazságos, meghallgatja majd az imát és boldog életet ad nektek. Imám előttetek egyek vagytok, lélekben és testben egymáséi. Eljeteek jámborul és jól, ötlet félve, szeretve és imádvá, egymást megbecsülve... Ezt kívánom én nektek...

Még néhány szerény áldásra terjeszté ki kezeit és valami imát mormogott.

Lábai előtt őszinte áhitattal térdeltek az új házások, földre borulva, lelkükben Istenhez fohászkodva.

A szertartásnak vége lett, a sekrestyében összegyűltek az ajtókat kitárták. Heves szél rohant végig az utcán és meglebbenté a menyasszony fátylát.

A nászmenet a Notre Dame utcába kanyarodott. Elöl ment a fiatal pár. Hallgattak mindketten. A vőlegény egy magas, szálás matróz, napbarnította arczzal, kemény, edzett vonásokkal, a menyasszony pedig egy kicsi, gömbölyű asszony, vörös haju és igen vidám, nyílt tekintetű.

Mögöttük haladtak az örömszülők. A vőlegény anyja a menyasszony apjával, aztán a vőlegény apja egyéb rokonokkal, majd a test-

vérek, a szomszédok és ismerősök. Férfi alig volt a menetben; márcziusban a halászok nem hagyhatják ott hálójukat, tőke halat lesnek az északi részekben.

A szél ordított az utcákon. A kiszáradt talaj ropogott mint a megtagyott hó. A kertet gyümölcsfái fekete puszta ágaiak égfelé nyújtogatták, távolról a tenger mormogása hallatszott.

A menet egy lejtős, emelkedő utcába fordult. A menyasszony fáradt volt s férje karjába kapaszkodva, szinte huzatta magát. Majd fecsegni kezdtek. Banális édeskedéseket, vallomásokat mondtak egymásnak, szölkak a jövőről, hogy mikép osztják be az életüket. Már rég szerették egymást, de a nagyanyjának halála megakadályozta egybekelésüket.

Egy feszülethez értek. A vőlegény rokonai, szülei igen jámbor népek voltak s a családi tradíció mindig bucsujárást rendelt, valahányszor egy gyermek megházasodott.

S valóban áldás is volt a családon, amióta emlékezem, mind otthon haltak meg, ágyban, késő kort érve és egyse maradt a tengeren örökre. Letérdeltek hát mind a feszület előtt s az apa imádkozni kezdett:

— Mi atyánk, ki vagy a mennyekben...

Nehéz felhők usztak az égen; a tenger zugása, zajlása idáig hallatszott, a szél végig nyargalt a hullámhegyeken.

A lakodalmások letértek a partra. A fiatal pár karonfogva ment és új otthonára gondolt.

Egyszerre a vőlegény egyik ócsce felkiált:

— Nézzetek, a tenger... Megálltak.

Messze távolban valami apróság tánczolt a hullámokon, majd merülni kezdett.

Apa és fiu egymásra néztek. A menyasszony megértette őket.

— Nem szabad elmenned, nem eresztelek...

Az öreg odaszólt: Jöjjetek fiuk, nem szabad gyáváknak lennünk...

Es mind az öten, köztük a vőlegény is, a partra siettek csolnakaikhoz, beleültek.

— Előre, előre! kiállította az apa.

Az anya és a menyasszony térdre hullottak.

A fekete, sűrű felhő egészen ránehezedett a tájra s a lelkekre, mint valami szörnyű fátyol. A szél fúvált, véges végig a parton, házmagasságnyra korbácsolva a habokat. Nyers, rekedt kiáltás vegyült bele ebbe a pokoli zavarba. Távolban hajótöröttek kétségbeesett mozdulatai látszottak. A csolnak derekasan haladt előre, majd himbálózni kezdett, egyszer orra, aztán vége emelkedett ki, oldalra feküdt, egy pár pillanatig még látszott a víz színén, — óh, örökké való pillanatok — aztán teljesen elsüllyedt.

Es egyszerre semmi sem látszott, minden eltűnt a tengerről, csak a messzeségben lehetett látni a hajóroncsokat, melyen a szerencsétlenek kapálóztak. A felhő alá ereszkedett, sűrű eső hullott a földre és sötét lón egészen, néhány gerendát a part felé vetett a szél...

Fordította P.

így aligha lehet ellen állani. Ez oly komoly fejtegetés, amelyre csakis komolyan és alaposan lehet felelni, erre pedig senki más nem képes, mint legfőlegb Apponyi maga; az pedig csak a vita végén jut szóhoz. Mi lesz addig? Hiszen sem személyes kérdésben, sem félreértés czimén való felszólalásra nem adott alkalmat, azután nem is ült fel semmiféle provokációnak. *Polonyi* eleget próbálta beszédje végén közbeszólásaival elterelni fejtegetéseit fonálától, de Szilágyi rá sem hederített, sőt midőn *Vajay*, igaz, minden erőlködése daczára nagyon ritkán, mert nem is jutott rés neki, belemorgott, — egyszer nagyon is harsányan, — mindezt Szilágyi észre sem akarta venni, csak egyszer jobb kezének egy megvető gesztusával áttért *Vajay* ripókságán, mintha jelen sem volna.

Ez a beszéd annál veszedelmesebb a nemzeti párt többségére és Apponyi grófra nézve mert tartalma nem is szorul Szilágyi fényes szonoki előadására, hogy hasson, hanem elolvassa épen oly nagy hatása és félő, hogy el is olvassa egész Magyarország. Elolvassa mindenki azon nagy érdeklődés mellett, amely most már az országban megmérhetetlen mérvet öltött, és meg fogja győzni a kételkedőket és tétovázókat, sőt megfogja hódítani az ellen nézetűeket.

Mit felelhet mindezekre akár *Szapáry* Gyula gr. dadogása, akár *Szapáry* László gr. makogása és *Asbóth* János sületlen nagyképűsködése? *Ugron* Gábor is csak kiabálhat és izzadhat erőlködésében, de ezt a fényes érvelést, ezt a világos átlátszó okoskodást nem döntheti meg senki sem.

A javaslat mellett kétségkívül lesz még több nagy hatása, csillogó, politikai szempontból döntőbb szónoklat, így különösen *Csáky* grófé és *Wekerle*, de a vita már ma elérte gócpontját, a csata végleg el van döntve; a nagy szabadelvű eszme győzött az egész vonalon, s most még csak arról lehet szó, hogy az ellenséget futásában üldözve, teljesen tönkre tegyék.

BELFÖLD.

Ellene, mellette.

A házasságjogi törvényjavaslat fölötti általános vitában való szólásra még nem kevesebben, mint ötvenen vannak feljegyezve. Es pedig harminczan a javaslat mellett, huszan a javaslat ellen. Előre látható azonban, hogy Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek minapi monumentális beszéde után egy része a javaslat mellett szólásra följegyzetteknek törtülni fogja magát.

Készülődés a harcra.

Zichy Ferencz grófot, a volt pozsonyi főispánt felvették a főrendiház névjegyzékébe, mint örökös tagot. A gróf úgy nyerte el a vagyoni cenzust, hogy atyja, *Zichy* Ferencz gróf, fia nevére iratta át diószegi birtokát. Az egyházpolitikai reformok főrendi ellenzéke a volt pozsonyi főispánban erős támaszt kapott.

Kossuth levele.

— A polgári házasság mellett. —

Lapunk tegnapi számának sürgönyrovatában hoztuk Kossuth Lajos legújabb levelét, melyet a polgári házasság kérdésében a függetlenségi párt magatartása felől *Helfy* Ignácchoz írt.

A levélben oly határozottsággal foglal állást nagy hazánkfia a polgári házasság mellett, s oly minden kétséget kizárólag sőt élesen elítéli az *Ugron-Polonyi*-féle

taktikusok jezsuita tizmeit, hogy e levél a függetlenségi párt ingadozó magatartásában végleges megállapodásokra s a pártválságnak szabadelvű irányban való befejeződésére fog vezetni.

A levelet bő kivonatban itt közöljük:

Az önök pártjában legközelebb előfordult mozzanatokról akként vagyok értesítve (magam lapokat már rég óta nem olvasok), hogy az én nevem sem hagyatott ki s reám oly módon történt hivatkozás, hogy ellene tiltakoznom kell. Akként értesülök ugyanis, hogy az önök pártjában van egy töredék, amely a polgári házasságra s vele kapcsolatos javaslatokra vonatkozó reformjavaslatok megbuktatásával akarja a minisztériumot megbuktatni s ha ez ellen az én tavalyi levelémre történik hivatkozás, melynek lényege abba összpontosítható, hogy a piszkos fürdővízzel nem kell a gyermeket is kiönteni, azt felelik, hogy én akkor nem tudtam, hogy a polgári házasság törvényjavaslatának el vagy el nem fogadásától függ a kormány sorsa, most azonban bizonyosan másként gondolkozom, mert miután a minisztérium a kabinetkérdést vetette fel, a kormány javaslatának elfogadása annyit tenne, mint bizalmat szavazni a kormánynak, a mit pedig önök elvtagadás nélkül semmi közösügyes kormánynak nem tehetnek.

Nekem úgy látszik, hogy eme eszméjársban zavar van. Megszavazni a polgári házasság s vele kapcsolatos ügyekben a kormány által előterjesztett törvényjavaslatot, nem annyit tenne, mintha önök bizalmat szavaznának a kormánynak, hanem csak annyit, hogy szavazatukkal hozzájárulnak a szabadelvű reformok megvalósításához, amelyeket maguk sürgettek.

De említve volt, hogy én az ország közjogi függetlenségére törekvést nyilatkoztattam pártjuk oly elsőrendű hivatásának, melynek mindent alá kell rendelni, de azt semmi nek, ennek útjában áll a közösügyes minisztérium, azt tehát minden áron meg kell buktatni. Most úgy véli pártjuknak egy töredéke, hogy a kormánypártban beállott szakadás folytán erre kilátás és alkalom van, azt tehát meg kell ragadni, annyival inkább, mivel úgy hiszik, hogy nem csak magát a kormánnyt hanem magát a kormánypártot is szét lehet robbantani.

En természetesen kívánom, hogy minden közösügyes alapon álló minisztérium megbukjék, miszerint az Ausztriával közös államjog tarthatatlansága tényleg konstatació legyen Magyarország történetében; de mindig azon nézetben voltam, vagyok és leszek is, hogy erre az önök pártjának nem a szabadelvűség feláldozásával, hanem ahhoz tántoríthatatlanul ragaszkodva kell törekednie. Ely értelemmel nyilatkoztam tavaly azon levelemben, mely széles körben tetszéssel, helyesléssel találkozott.

Ezt az álláspontot ma is az önök pártja elengedhetetlen köteletségének tartom, melyhez ragaszkodni kell, mindentekintet nélkül arra, hogy e ragaszkodás minő befolyást gyakorolhat egy vagy más minisztérium hivatalos állására. A belügyi reformok kérdésében nem az elveket kell a miniszteri kérdésnek alávetni, hanem ezt amazoknak s ha a minisztérium olyan belügyi reformot akar behozni, amely elvben és irányban a közjogi ellenzék nyíltan vallott elvével és irányával találkozik, azt a közjogi ellenzéknek támogatnia kell, akárminő befolyással legyen is e támogatása a minisztérium hivatalos állására. A mi a közjogi ellenzék szabadelvű álláspontjának megfelelő, azt el kell fogadnia, ha magától az ördög tőljönne is.

Ennyinek kijelentésével önmagamnak tartoztam, azokat a dajkákat, a kik a fürdővízzel a gyermekeket is kiöntik, ma is mint tavaly és mindig, oda kívánom, a hol a bors terem.

Azt is hallom, hogy vannak pártjukban olyanok, a kik minden kigondolható eszközzel arra hatnak, hogy a párt a házasságjogi reformjavaslat ellen szavazzon s a kormány egyenesen ebben a kérdésben buktatassék meg és erre fegyverül egyrészt a horvátországgal viszony, mely kizárja az annak bel-

ügyeibe avatkozást, másrészt azon aggodalom használatik, hogy mi történik, ha a miatt, hogy Ausztriában más, Magyarországon is más házassági jog lesz érvényben, oly helyzet áll elő, hogy Ausztriának más lesz a törvényes trónörökös, mint Magyarországnak?

En a mondó vagyok, hogy az önök pártja hűtelen lenne önmagához, ha akár a trónöröklési, akár a horvátkérdés miatt, vagy azon másneműdispozíciók miatt, melyek a házasságjogi javaslatba belevegyítették, s melyeket pártjuk egy része ellenez, a magyar nemzetet a kötelező polgári házasságésházasságjogi egyenlőség áldásától megfosztani segitene.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, február 23.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perozel Beni, Molnár Antal, Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Hieronimi*, *Szilágyi*, *Csáky*, *Fejérváry* és *Josipovich* miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A kötelező polgári házasság.

Reiter János nem reméli felszólalásától valami nagy hatást, vagy épen azt, hogy nézetének megnyerje a többséget, de szól mégis, mert kötelessége mindenkinek a javaslat mellett, vagy ellen állást foglalni. (Helyeslés balfelől.) A kormány egyházpolitikájáról azt mondja, hogy — das is der Fluch der bösen That. Epen ezért a javaslat bírálataánál a kormány nem tarthat igényt a bírálók jószívűségére, hanem ellenkezőleg: a legszigorubb kritikára csupán. (Helyeslés balfelől.) Ebből a szempontból kiindulva ellenzéki ember a megszorult kormánnyt nem támogathatja s ha a függetlenségi párt mégis támogatja, egyáltalán nem követ eszélyes politikát, daczára annak, hogy itt programjának egy elvéről van szó. Hiszen a kormány mindig visszautasította eddig a kötelező polgári házasságra vonatkozó függetlenségi párti határozati javaslatokat. A reciprocitás azt parancsolja, hogy most viszont ez a párt utasítsa vissza a kormány javaslatát. (Úgy van balfelől.) A kormány radikális politikáját megszorult helyzetre teremtette s így nem a közszükséglet kitolyása lévén, nem jogosult. Különben is ez a javaslat a katolikus egyház ellenében retorzióknak látszik, ami újabb ok arra, hogy a javaslatot visszautasítsák. (Helyeslés balfelől.) A vallási érület, az erkölcs érdeke is azt kívánja, hogy a támogatást megvonják a javaslatról. Nem is szavazza meg azt. (Elnök helyeslés balfelől.)

Hoitsy Pál igazat ad annak a nézetnek, hogy itt a kapacitáció ideje már lejárt, mert mindenkinek kialakult véleménye van. De azért a vitának helye van, mert szükséges, hogy a közvélemény mentől több oldalról lássa ezt a kérdést. Szólok akkor, midőn a függetlenségi párt legutóbb proklamálta a polgári házasságot, nem is volt a párt tagja. Mindamellett a javaslatot, mely ezt az elvet megvalósítja, megszavazza, meg magáért a javaslatért. (Elnök helyeslés.) Övást kell azonban emelnie a liberalizmus jelszavának tulsába vitele ellen, mint tette azt tegnap nagyon helyesen Szilágyi is. Övnia kell annyival is inkább, mert a legutóbbi husz esztendő alatt a liberalizmus jelszava alatt osontosodott meg a párturalom és semmit sem értéke, hanem mindig csak aszerint ítélték meg, hogy liberális-e az, vagy nem? Hogy milyen viszasságoknak lett ez szülő okává, láthatjuk és szomorúan tapasztalhatjuk minden eddigi intézkedésünknel. Epen azért itt az ideje, hogy végre valahára szakítsunk a jelszavakkal és a dolgok értéke szerint mérlegeljük azok szükségessége, vagy felesleges voltát. (Helyeslés balfelől.)

A javaslatot megszavazza, bár a kivitel iránt vannak aggodalmai. A végrehajtásra nincsenek megfelelő erőink, ámbár, ha 40 év múlva gondolnának erre a reformra, ezzel az

akadálylál meg kelle küzdenünk akkor is. A tanúság ebből kettő. Az egyik az, hogy ezekért az akadályokért ne ejtsük el a javaslatokat; a másik pedig, hogy neveljünk magunknak alkalmas generációt, amelyre nyugodtan számíthatunk a reform érvényesítésében. (Helyeslés.)

Am a kormány eljárásában nem talál kellő őszinteséget...

Polonyi Géza: Lutheránus politika!

Holtz Pál: A kormánynak 1892-ben el kellett volna fogadnia Irányi határozati javaslatát és akkor most nem csak a függetlenségi párt hazafiságára kellene rámutatnia. (Helyeslés a szélsőbalon.) De a kormány ezt nem tette, hanem ahelyett a szükség esetében rántotta elő ezt a javaslatot, azért, hogy eltárhassa egy kopott rendszer elhervadt szépségeit. (Helyeslés balfelől.) Am ha a kormány azt kívánja, hogy az ellenzék mondjon le a reformmal szemben ellenzéki álláspontjáról, tegye meg a kormány is azt, hogy jelentse ki: ha a javaslatot letárgyalták, ott hagyja hatalmát. (Helyeslés balfelől.) Akkor biztosítja a javaslat sorsát feltétlenül. (Helyeslés a baloldalon.)

Eltekintve e szempontoktól, a javaslattól azt reméli, hogy nevetséges viszonyaink a házassági jog terén konszolidálódni fognak. És épen ebből a szempontból maga az egyház sürgethetné a polgári házasságot. (Helyeslés.) A javaslatot megszavazza. (Élénk, zajos helyeslés.)

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, bár a javaslat nem épen rá tartozik, mégis szót kér, amire megvan az a jogcíme, hogy a most tárgyalás alatt levő egyházpolitika létesítésében neki is része van. (Zajos, hosszas éljenzés.) Nem szól arról, hogy ezekben a kérdésekben mihez van joga az államnak, mert hisz nyitott ajtókat törne be. (Helyeslés.) Ha egyébre nem, utal a külföldi államok példájára, ahol mindenütt az állam jogszolgáltatása és kötelezettsége van demonstrálva a házasság terén. (Zajos helyeslés.) Nem fog polemizálni az egyházi állásponttal sem, mert viszont nem szeret zárt ajtókon sem kopogtatni. (Zajos helyeslés és élénk derűtség.) Az egyház a maga szempontjából mit sem akar engedni. De különben is ahol több egyház van, az állam melyik egyházi szemponttal számoljon? (Helyeslés.) Az állam tehát követi saját rendeltetését, és igyekszik megvalósítani ahhoz képest a polgári házasságot, amely mellett a külföld tanúsága szerint, az egyházak nagyon jól prosperálnak. (Zajos helyeslés.)

De nem ezért szólalt fel. Szól azért, mert öt évvel ezelőtt, mondván, hogy szóló néhány év előtt kivihetetlennek tartotta a reformot, most pedig mégis javasolja. Tévesen fogták föl a terveit. Akkor időszerűtlennek tartotta. De azóta a kormány körülnézett, biztosította a kivitelt és most nyugodtan javasolhatja a házasságot ezt a politikát. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Mi tagadás benne, a jelenlegi helyzet az elkeresztelési rendeletről folyik. Nem vitatja a rendelet törvényességét Polonyival szemben, tán utalhat a ház határozatára és egy felsőbírói ítéletre, mely szóló álláspontját, a rendelet törvényességét biztosítja. (Helyeslés.) De utal arra, hogy a rendelet csak azt tartalmazza, amit egy törvényünk kimondott. Csak hogy a rendelet ellen alólról szitva, felülről tüzelve, kívülről támogatva, (Zajos helyeslés.) akcióit indítottak és ellene hozták a lelkiismeretet. A kormány számolt a lelkiismereti érzékenységgel és a politikai hatóság közvetítését akarta igénybe venni a keresztlevelek közvetítésére. A kormány ez eljárásával szemben mit talált. Renitenziát, az engedelmisség megtagadását. És itt javasolta Apponyi a teljes radikális eljárásához való folyamodást. (Zajos, élénk tetszés.) A kormány erre szánta magát, de nem úgy, hogy alkalmazza a karhatalmat, hanem akként, amint tette: a jelenleg szönyegen levő egyházpolitika inaugurálásával. (Helyeslés.) Ez felszabadulás mind a két félre: az államra, amely függetlenül fogja intézni a rá tartozó ügyeket, és az egyházra, amely lelkiismereti aggályok alól szabadul fel. Egyben az állami superioritás demonstrálva, ez a politika egy színvonalra helyez minden egyházat. (Zajos, hosszas helyeslés.) Tehát nem úgy áll a dolog, amit a minap Apponyi mondott, hogy az állam üti a katolikusokat és üti a protestánsokat.

Ellenkezőleg megnyugtatta mind a kettőt. Ez az igaz! (Igaz! Ugy van!)

Hallja a taktikázás vadját. Igaztalan vád. Csak egy tekintet az szabadelvűpart életére és eljárására, és teljesen el kell ejtenie a taktikázás vadját mindenkinél. (Zajos helyeslés.)

Szilágyi tegnapi beszéde után (Zajos, hosszas éljenzés.) felesleges bizonyítani, hogy a kötelező polgári házasság jobb, mint a fakultatív. A kormány javaslata végleges, Apponyi ideiglenes. És az egyik ép annyi izgalommal jár, mint a másik. Tehát ez a szempont sem szól Apponyi álláspontja mellett. (Zajos helyeslés.)

Szólnia kell még az 1868. 12. t. czikk módosításáról, mert Apponyi is, Bánó is váddal léptek föl ellene. E törvény megváltoztatására a feltétel bekövetkezett a kötelező polgári házasság benyújtásával. Apponyi ezt a törvényt a protestánsoknak meg biztosította. Sajnálatos konstatálja, hogy ez nem így van, mert fennállása óta ez a törvény végrehajthatatlannak bizonyult, tehát nem is képezett biztosítékot. (Helyeslés.) Tehát itt is csak a szabadelvűség szempontja követeli e javaslat elfogadását amit ezennel ajánl is. (Élénk, hosszas helyeslés és taps.)

Ot perc szünet volt, mely után

Szapáry Gyula gróf szólott mindenekelőtt örömeinek adva kifejezést a tárgyalás higgadt-sága fölött. Midőn azonban a vitában részt vesz, visszatekint az elkeresztelési rendeletről. Az annak s célja volt az 1868-nak érvényes szerepe és hogy a surlódásokat eloszlassa. Az első oltat nem érték el sőt még több elkeresztelés fordult elő s így a helyzet kedvezőlenebb lett. (Ugy van!) Hogy a felekezetek surlódása sem múlt el, az nem szorul bizonyításra. Abban a hitben van, hogy a rendelet fentartása mellett az általános polgári anyakönyvvél a törvény végrehajtását biztosítani lehetett volna. (Helyeslés balfelől.) Csáky beszéde folyamán haladva, konstatálni kívánja, hogy 1892-ben a választások előtt, a trónbeszédbe sem volt fölveve a kötelező polgári házasság. Hát mi tette ezt mégis szükségessé? Talán a hercegprímásnak az a kívánsága, hogy az elkeresztelési rendeletet is visszavonják és az 1868-at is megváltoztassák? Akármilyen pontos ez állás, nem lehet irányadó, legkevésbé sem volt ok arra, hogy Komáromban úgy megtámadják a katolikusokat. (Zajos helyeslés balfelől.) Ha aztán mégis fölveszik a programba a kötelező polgári házasságot, ez nem egyéb, mint licitálás az ellenzékkel. (Helyeslés balfelől.) Ezért vonta meg támogatását a kormány akciójától. (Helyeslés.)

A fölvetett kérdések csak szitják a felekezeti izgatottságot anélkül, hogy az állam tekintélyét megóvna. (Helyeslés balfelől.) A házassági jog egységes tételében ő is egyetért. Különbség csak a házasságkötés formájában van és ő a kötelező formában nem ért egyet a kormánnyal, mert neki meggyőződése, hogy az a felfogás nem fogja szanálni az eddigi bajokat és mert nem illik az be a mi viszonyainkba. (Helyeslés balfelől.)

Budapest, február 23. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Szapáry továbbá kitéjt, hogy nem osztja **Szilágyi** azon állítását, hogy a kötelező forma a liberális, — ez csak divatos jelszó, éppen olyan mint az, hogy a ki nem fogadja el a kötelezőt, az ultramontán és reactionarius. Ilyen jelszókcal gyermekeket ijesszenek. A fakultatív forma liberálisabb mint a kötelező, miben másfél év előtt többen egyetértettek vele, kik most csak a kötelezőről akarnak tudni. **Veszter** azt mondta, hogy minden jó magyar elfogadja a reformot; konstatálja, hogy a jó magyarság nem **Veszter** privilegiuma. Hogy nem fogadja el a reformot, oka a közigazgatás rendezetlensége is, de főok: mert senkinek sem kell. (Derűtség.) Oka, mert a Horvátokkal úgy végez a javaslat, hogy az közjogilag aggodalmakat szül. (Tetszés a nemzeti-eknél és Puroszoknál.)

Wekerle röviden igazítja helyre **Sza-**

páryt. A komáromi reformatus gyűlés semmi befolyással nem lehetett az egyházpolitika keletkezésére, mert a komáromi gyűlés 1892. szeptember 4-én volt, a kormány egyházpolitikájára pedig **Csáky Albin** 1892 májusában tette meg javaslatát, tehát négy hónappal előbb. (Zajos tetszés jobbfelől.)

Szapáry félreértett szavait helyre igazítja.

Veszter Imre: Nem mondtam, hogy minden jó magyar elfogadja a reformot, bár a reform a magyarság érdeke. (Nagy zaj balról, perczeig tartó kiabálás, *Ugron Zoltán úgy órdít, hogy az elnök kétszer is rendreutasítja.*)

Elnök: A tárgyalás nem folytatható, az ülést felfüggesztem. (Nagy zaj.)

Szünet után **Veszter Imre** szól. Nem érti a nagy felzudulást, mert abban igaz van, hogy a reform a magyarság érdeke, mit bizonyíthat **Starcevic**, az oláhok és tótok ellenactiója. De **Szapáry** tévedett midőn beszédét úgy értelmezte, hogy minden jó magyar megszavazza. Ezt nem mondta, ez tehát ráfogás. (Viharos helyeslés jobbfelől.)

Szilágyi Szapáry egy tévedését röviden helyreigazítja. A reform horvát vonatkozása nem sérti a közjogot, mert **Szapáry**, ki belügyminister volt kétszer is, tudhatná, hogy a jelenleg kontemplált állapot régóta fennáll. (Viharos derűtség és helyeslés jobbfelől.)

A vitát holnap folytatják.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 772.1 milliméter, délután 2 órakor 769.5 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° — 7.0, délután 2 órakor C° + 0.9. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor K. l. délután 2 órakor N. 3. **Felhőzet:** reggel derült, délután derült. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A jegyzők nyugdíjintézetének közgyűlése.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, február 23.

Az aradmegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézete tegnap délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlését **Kotzó Károly** elnökelete alatt.

Jelen voltak: **Ardelean János** (Szintye), **Barbura Miklós** (Pécska), **Horváth Gyula** (Borosjenő), **Milován Pál** (Mondorlak), **Mózes Mihály** (Borossebes), **Montia Izaiás** (Kúvin), **Momák Flórián** (R.-Pécska), **Oródy Nándor** (Glogovác), **Povácsay Soma** (M.-Pécska), **Szerény Sándor** (Mikálka), **Török János** (Világos), **Valkovszky Antal** (Almás-Kamarás), **Vassóczy Ferencz** (Fakert), **Zachariás Arpád** (Iratos), **Zaránd Gyula** (Kiszinda.)

Elnöklő Kotzó Károly megnyitván az ülést, jelenti hogy azért tartotta szükségesnek a rendkívüli közgyűlés egybehívását, mivel fölötté sok nyugdíjaztatás iránti kérvény érkezett be, s mert ezekkel kapcsolatosan az alapszabályok módosítása is szükségessé vált. Nevezetesen a 23. szakasz módosítása.

Ez az ügy **Szida György**, volt világi jegyző nyugdíjkérvénye alkalmával került először felszínre, ki az eddigi alapszabályok értelmében — fegyelmi uton lévén elmozdítva, — összes, eddig befizetett nyugdíj-illetményeitől, valamint igényeitől elesik.

A választmány tárgyalva az ügyet, kéri a közgyűlést, térjen a módosítás felett napirendre, annyival is inkább, miután a jegyzők nyugdíjintézeti-alapszabályainak idevágó szakasza — úgy amint eddig is volt, — minden nyugdíjszabályzatnál érvényben van.

A közgyűlés **Oródy Nándor** felszólalása után ez értelemben határozott.

Több nyug- és kegydíj iránti kérvény elintézése után **Kotzó Károly** tudomására

hozta a jegyzői karnak, hogy Kovács Albert pap, a nemzeti-párt alelnöke a napokban úgy nyilatkozott a jegyzőkről, mintha azoknak fele börtönben ülne, a másik fele pedig oda készülne.

(Ezzel az ügygyel az „Aradi Közlöny” tegnapi száma kimerítően foglalkozott vezércikkében. Szerk.)

A valótlán kijelentés ismertetése után Kotszó felolvasta Hieronymi Károly belügyminiszter beszédének egy részét, melyben az a jegyzők érdekeit, mélyen sértett önértékét védi, s ebből kifolyólag indítványozza, hogy a belügyminisztert nemes magatartásáért táviratilag üdvözljék.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag, lelkes éljenzéssel elfogadta. Az elküldött távirat teljes szövege ez.

Nagyméltóságú Hieronymi Károly belügyminiszter urnak

Budapest.

Az országgyűlés február 21-iki ülésén a községi jegyzők védelmére elhangzott rokonszenves felszólalásáért fogadja Nagyméltóságod az aradmegyei jegyzői kar legforróbb köszönését és hálaát.

Kelt Aradon, 1894. február 23-án, a jegyzői nyugdíjintézet közgyűléséből.

Ezzel a tárgysorozat ki lévén meritve, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Povászay Soma és Barbura Miklós tagokat kérte fel, s a közgyűlést berekesztette.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 24. —

Száraz. — Fagy. — Hőemelkedés.

A kereskedelmi akadémia internatusa.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, február 23.

Az aradi kereskedelmi testület kiküldött bizottsága nagy sikerrel végezte küldetését az aradi akadémiának internatusa ügyében. Biztos ígéretével tértek Csáky Albin miniszternek, hogy úgy a huszezer forintos kölcsönt, mint az éves állami szubvenció felemelését meg fogják kapni.

A bizottság sikeres küldetéséről részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

A bizottságban Szontagh Gyula, a kereskedelmi testület elnökének vezetése alatt részt vettek: Elea Armin, Dobiaschi József és Bray Lajos az akadémia igazgatója.

Csütörtökön, a felérkezés napján, a bizottság felkereste Atzél Pétert, Arad orsz. képviselőjét, a végből, hogy a bizottságot bemutassa a miniszternek. Atzél Péter igen szívesen fogadta őket és kijelentette, miképp gondja lesz rá, hogy a miniszter fogadja a bizottságot, egyúttal megkérte a kereskedelmi testület küldötteit, hogy az országházban keressék fel őt, hol majd a miniszter elé fogja vinni a bizottságot.

Mikor az országházban felkeresett Atzél Péter a bizottság élén a miniszter elé járult, körülbelül ezeket mondta:

Van szerencsém bemutatni excellenciának az aradi kereskedelmi testület bizottságát. Arad saját erejéből, társadalmi közadakozásból oly épületet produkált, mely mindenképpen megfelel annak a célnak, a mely végből emeltetett. — Most internatus is akar létesíteni, hanem erre államkölcsön volna szükséges, melynek ki-
eszközlésére excellenciád kegyét kéri.

Csáky Albin miniszter erre következőképen felelt:

Örömmre szolgál az a társadalmi áldozatkészség, mely ilyen produkál, hanem

jobban örülök annak, hogy Arad város azon állásponton van, mely nekem régi, kedvencz eszmém, t. i. internatus létesítése.

Erre Szontagh Gyula kifejtette bővebben a küldetés célját, megmutatta egyúttal az akadémia sikerült fényképét, mely Ravasz Imre műtermét dícséri és az akadémia nagyban kivitt homlokrajzát.

A miniszter látható örömmel nézte a rajzokat, sőt még e megjegyzést is mondta:

— Hisszezimpozánsépület!

Szontagh erre még az állami szubvenció felemelését is kérte a minisztertől. Az állami szubvenciónak három ezerrel öt ezere való felemelését a következő indokok támogatják:

a) látogatás tekintetében az aradi kereskedelmi akadémia az országban negyedik helyet foglal el. Előtte a kolozsvári, debreczeni és pozsonyi, melyek közül a két első már bir internatus.

b) a társadalmi áldozatkészség már száz-tizenöt ezer forintot áldozott.

c) parallelosztályokat kell felállítani, az osztályok túltömöttsége miatt és végül

d) a tanárok fizetését is kell rendezni, a kiknek kvalifikációja a közép iskolai képzettség mellett szakképzettséggel is bir.

Erre következett Csáky miniszter ígérete, mely a kereskedelmi testület bizottságának küldetését sikeressé tette.

Uraim, ígérem önöknek, hogy kérelmeket magam személyesen fogom átvenni és azt a pénzt, melyet még magam sem tudom hogy honnan fogok venni, minden áron előfogom teremteni.

A bizottság, melynek minden tagja el volt ragadtatva a miniszter jóindulatától, szíves fogadtatásától, még az nap visszautazott Aradra.

Az egyházpolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező bő táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora regge-
ll órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagytfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny” csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, mig az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklődéssel a ország-szerte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

HIREK.

Február 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Mátyás. — Protestáns naptár: Mátyás. — Görög-keleti naptár (február 12.): Melét püski. — A nap két óra 34 perczkor, nyugszik 5 óra 22 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szordán és szombat 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 24. Somogyiné növendékeinek táncpróbája (Krispin-terem.)

Február 25. Az arad-osanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órákor.

Február 25. A lövész-egylet közgyűlése, délelőtt 10 órákor.

Február 27. A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.

Február 28. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése, délelőtt 9 órákor.

Február 28. Vendéglősök és kávéosok közgyűlése, délután 3 órákor (Három király vendéglő.)

Március 3. A „Szárnyasok” dalkör táncszünet.

Március 4. Az aradi légszuszítási társulat közgyűlése, délután 4 órákor.

Március 4. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órákor.

Március 4. Szociálisták bálja a „Magyar Korona” helyiségében.

Március 5. és 6. A „Vöröskereszt” egylet működ-
velő előadása a színházban.

Március 11. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órákor.

Március 25. A szegény tanulókat segélyező egyesület közgyűlése, délután 3 órákor.

— A hivatalos lapból. A király choltitzi gróf Widmann-Sedinitzky Antal gróf nagybirtokosnak és tartalékos hadnagynak a Jenő szavojai herceg 13. sz. dragonos ezredben, valamint Spaur-Burgstall Károly gróf főhadnagynak a Frigyes Lipót porosz herceg 2. sz. huszár ezredben a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— Királyunk Párisban. A „Daily Chronicle” párisi levelezője lapjával a következő hirt közli: A francia kormány Lozé bécsi francia nagykövetet felszólította, fejezze ki a bécsi külügyminiszteriumban azt az óhaját, hogy Ferencz József király Dél-Franciaországban való tartózkodása közben látogasson el Párisba. Azt hiszik, hogy a nagykövet missziójának sikere lesz és hogy királyunk az anarchista merényletek dacára eljön a francia fővárosba.

— Liberális értekezlet. A jövő hó negyedikén megtartandó országos liberális gyűlés részvételi módozatainak megbeszélése véget ért a délután 5 óra kora város háza emeleti kistermében ülést tartanak, melyre az érdeklődők figyelmét ezúton is felhívjuk.

— A Marosról. A Maros egész aradi partvonalára mentén mindenütt áll a jég. A vizál-
lás tegnap délig 0 alatt 1.52-re emelkedett.

— A Bibics féle ösztöndíjak. Három hely-
tiresedett meg a Bibics féle ösztöndíjakból. A tegnapi előkészítő bizottságban nézték át a beérkezett tízenkét pályázati folyamod-
ványt, melyek közül három rokonságot tud felmutatni, egy bolgár származású és nyolc aradi illetőségű. A pályázatok felett a f. hó 28-án tartandó rendkívüli közgyűlés fog határozni.

— Harisnyák által megmérgezett hercegnő. A „Wiener Abendpost”, a bécsi hivatalos lap esti kiadása azt jelenti, hogy Mária Immaculata főhercegnő, Mária Valeria főhercegnő anyósa aggasztóan megbetegedett. A főhercegnő jobb lábán ugyanis bórhorzsolás következtében gyulladás állott be, hogy állapota felette aggasztó. Erre vonatkozólag a „Neue Freie Presse” arról értesül, hogy a főhercegnő betegsége az által következett be, hogy a lábát a cipő feltörte; a fekete selyem harisnya pedig, a mit a főhercegnő viselt, ártalmas festé-
nyaggal volt festve, minek következtében vérmérgezés állott be. A vegyi vizsgálat tényleg beigazolta, hogy a harisnyák ártalmas anyaggal voltak befestve. A kezelő orvosok a hercegnő állapotát aggasztónak mondják és állításuk szerint legalább nyolc nap szükséges ahhoz, míg állapota jobbra fordulhat.

— Bőjtűi prédikáció. Tegnap tartotta nagy-
számu hívó jelenlétében Csák Csirjék minorita áldozár harmadik bőjtűi prédikációját. A beszéd tárgyát a szent kereszt iránti tisztelt képezte.

— Differitisz elleni szer. Lapunk egyik
külmunkatársa küldi az alábbi sorokat: Avarffy Imre dr. aradi orvos négy család gyermekeinél, — a kiknél a differitisz oly erős jellegű volt, hogy a konzultáló orvosok a gyermekek életéről már lemondottak, — kísérletet tett a szozodolnatrium és sulfurral és pedig úgy, hogy ennek elegyből a gyermekek torkába befúvást eszközölt. A kísérlet dr. Avarffyt minden tekintetben kielégítette. A beteg gyermekeknél a differitisz 2 nap alatt teljesen megszűnt.

— Bizalmi nyilatkozat. Lippa község szabadalvú párti választói tegnap értekezletükön bizalmukat fejezték ki országgyűlési képviselőjük, báró Ambrózy Béla iránt, mert az egyházpolitikai javaslatokat támogatta.

— Miniszteri rendelet — a zsidóüldözés miatt. Az orosz kormány úgy látszik, még nem elégedett meg a zsidók barbár üldözésével, hanem minden eszközt felhasznál azok sanyargatására és e közben sokszor okoz keletleneséget tüzéjével a nem zsidóknak is. Ujabban az utlevelek átvizsgálását választották ki a vad fanatizmus eszközeül. Az orosz hatóságok ugyanis rendkívül szigorral járnak el a külföldről Oroszországba utazókkal szemben, az utlevél átvizsgálásánál s ha azok keletlenek vannak kiállítva s az orosz konzul által láttaozva, akkor azt kell az utasnak igazolni, hogy nem zsidó vallású-e. De ha sikerül is hamarjában a keresztlevelet előkeríteni, akkor pedig azt a kifogást teszik, hogy az nincs a konzul által hitelesítve. Mivel ily eset már magyarországi utassal is megtörtént, a magyar minisztertanács megállapodásához képest a belügyminiszter elhatározta, hogy jövőben a külföldi utleveleken az illető vallását is kiteszik. Aradváros és Arad megyéhez egyidejűleg a törvényhatóságoknak oly rendeletet küldött a miniszter, hogy ezután a külföldi utlevél iránti felterjesztéseknél az illető vallását is tüntesse ki.

— A gyalogság új egyenruházása. A poezis-író század lassankint mindennek letörli a maga tarka, eleven színpompáját. A ragyogó katonai egyenruhának is hadat üzennek immár, egyszerű szürkeségbe öltöztetik a deli katonákat. A bécsi katonai újság jelenti, hogy Krieghammer hadügyminiszter elnökle alatt és Albrecht főherceg jelenlétében ott nagy bizottsági tárgyalás volt, mely a körül forgott, hogy gyalogságunk egyenruhájának színe jövőre zöldesse szürke legyen. A legközelebbi ülésen az új ruha szabását és azon a rangfokozatok mikénti feltüntetését határozták el. Azt hisszük azonban, hogy a katonaság új egyenruházása nem fog káros befolyással lenni a hadsereg hódításaira a bálteremben, szalonban és az utcán — csak dőlczeg legény legyen, aki a szürke mundért viseli.

— Tűz az indóházban. Az aradi vasuti póstaépületben tegnap reggel ismét tűz támadt. Egy a kéményhez közellevő gerenda gyulladt meg egy kipattanó szikrától. A tűzoltók kivonultak, de mire kiértek, a tüzet már elfojtották. Nyári Béla alkapitány és Berecz Ferenc rendőrhadnagy is megjelentek a helyszínen s a kárt 25 forintban állapították meg.

— A dohány-fogyasztás hazánkban évről-évre jelentékeny arányokban fokozódik s ennek megfelelően emelkednek a dohányjüvedék bevételei. Ez az emelkedés nagy mértékben mutatkozott a múlt évben is. Mint az eddig összeállított adatokból kitűnik, kerek számban hármincz millió forintba ment a múlt évben dohányjüvedék címén a kincstár tiszta jövedelme (a mi az előző évhez képest több mint két millió forintnyi bevételi emelkedésnek felel meg). Az egyes dohányfajták között legnagyobb volt az emelkedés a szivarfajtánál. Nem kevesebb, mint hetven millió darab szivarral gyártottak többet a múlt évben, mint az előző év alatt. Magyarországon még soha nem fogyasztottak el annyi szivart, mint tavaly.

— Megszökött nyomdászgyerek. Weiszbrunn Dezső aradi nyomdászgyereket kiadó hivatalunk 50 frton feltűlt értéktű számlákkal inkasszáni küldte. A fiu csütörtök reggel be is szedte a pénzt s azzal nyomtalanul eltűnt. A nagyreményű csemete állítólag Temesvárra kéjutazott. Nyomozzák.

— Brutális ember. Korodán Györgye Főegyházáról jött be a tegnapi hetipiaczra a feleségével. Utközben bepálinkázott s összekülönbözött az asszonnyal. A piacon aztán kitört belőle a virtus. Botjával beszakította a felesége fejét. A véres fejű súlyosan sérült asszonyt Tisch Mór kerületi orvos beszállította a kórházba.

— Pánik a piacon. A tegnapi aradi hetipiacon nagy rémületet okoztak Bagy János dombegyházai olajáros lovai. Míg a gazda az üvegeket leszedte a kocsirol, az alatt a lovak eszeveszett vágatásba kezdtek s a kocsit keresztül hurcolták a piacon. Szerencsére senki sem sérült meg, hanem a kocsi darabokra tört. A vigyázatlan embert megbüntették.

— Súlyos baleset. Scherhag aradi kertész Andrassy-téri kirakatát tisztogatta tegnap délelőtt egy kertész inas. A fiu elszédült s oly szerencsétlenül esett bele az ablakba, hogy lábát súlyosan megsértette. Beszállították a kórházba.

— Gyarapodó község. Orosháza község alig kilencz éve megvette a földvári 5100 holdas pusztát s annak 1.600.000 forint vételárát a napokban ki is fizette. A község most az ingatlan tehermentes átíratására kért engedélyt az aradi jószágigazgatóságtól, hogy a parcellázott birtokrészeket telekkönyveztesse.

— Megdézsmált kamara. Bauer Antal galsai lakos kamaráját — mint tudósítónk írja — mindeddig ismeretlen tettesek alaposan megdézsmálták, elemelvén négy disznó husát és három libát. A világosi csendőrség a nyomozást már megindította a tettesek kipuhatolására.

— A Kölcsey-egyesület könyvtára ma (24-én szombaton) délután zárva. Az elnökség.

— Nyilvános köszönet. Az aradi ipar és népbank takarékos igazgatósága az izraelita jótékonyságnak 25 forintot, és az izraelita árvaháznak 20 forintot adományozni sziveskedett, továbbá Farkas Aranka kisasszony Siki 5 forintot az árvaház javára, mely nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— Pályázatok. Albírói áll. a szentesi járásbírósnál 2 h. a. — Sőhordói áll. a tudossini adóhivatalnál 8 h. a. — Ellenőri áll. Vasvármegye házi pénztáránál május 1. ig.

GYÁSZROVAT.

† Hulka Ödön az aradi cs. és kir. 33-ik gyalogezred karmestere, mint részvétellel értesülünk, tegnap délelőtt 11-órakor a katonai kórházban meghalt. A megboldogultat 1882-ben helyezték át a Schmerling-téle ezredtől, s azóta megszakítás nélkül Aradon szolgált. Mint karmester, mint muzsikusz ritkította párját. Végezte a zeneakadémiát, majd a katonasághoz lépett be, hol a karmesteri tisztig emelkedett. Mint komponistának is elég érdeme van. Több jeles zenedarabnak szerzője, átirójaként szerepelt. Krónikus vizebetege egy héttel ezelőtt vette elő vehemensebben, olyannyira, hogy kórházba került. Ott érte a halál, mely kegyetlenségével nejt és egyetlen fiát sujtja, kiket a szomorú esetről táviratilag értesítettek. Hulka harmincz évig szolgált, mint karmester. Temetése holnap délután lesz.

TANÜGY.

(—) Az „Aradvideki Tanítóegylet” körében ülést tart az igazgató választmány ma d. u. fél öt órakor a saját helyiségében. Tárgyak: folyó ügyek, jelentések. E gyűlésre a t. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) Somogyiné táncpróbája. Özv. Somogyi Józsefné, városunknak ez elismert tánc-tanítónője ma este mutatja be az eredményt, melyet egy szezonon át növendékeivel elért. Meg vagyunk róla győződve, hogy a serdülő leánykák és diák mesteremberek ép oly kifogástalan dreisritt-lépéssel fogják felmérni a Krispin-termet, mint ahogyan az utjaikkal Vergilius egyik-másik ecchipsises vagy aphoreisises sorát. De arról is meg vagyunk győződve, hogy bálunk ama szépségei, kik a mai estén mulatni készülnek (hogy pedig mulatni készülnek arra nézve adataink vannak!) — épen oly jól fogják a colonneban magukat érezni, mint az iskola fortán-czere, ki a második négyes rendezésében hervadhatlan érdemeket akar magának szerezni. Ezek után béli tudósítónkhoz szólunk egy-

két sorban. El ne feledje megírni, hogy a négyeseket 160 pár táncolta, no meg, hogy még hajnalban is hallatszottak a legujabb csárdás akkordjai...

(=) Táncvigalom Világoson. A világosi vadász társaság f. hó 24-én a Mátyás királyhoz címzett nagy vendéglő dísztermében zartkörű táncvigalmat rendez. A mulatságra — melynek sikerét egyrészt a tiszta jövedelem jótékony célra való fordítása, másrészt a tevékeny rendezőség kitűnő gárdája fogja előmozdítani — személyjegy 1 forint 50 kr, családjegy 3 forint. A mulatság kezdete 9 órakor.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 24. (Szombat) A bűnös, dráma.
Február 25. (Vasárnap) Délután: A piros bugyellária, népszínmű; este: A bűnös, dráma.

R.-Réthy Laura jutalomjátéka.

— A „Traviata.” —

Meleg elismeréssel adózott tegnap Arad színházlátogató közönsége R. Réthy Laura asszonynak, a remekhangú primadonnának, ki legszebb sikereit nálunk különben is a „Traviata” operában aratta. Meleg elismeréssel, melyet a kiváló művész nő teljesében kiérdemelt s melyet eddigi szereplései után joggal várhatott a mi elkényesztetett igényű s kissé tartózkodó közönségünk től.

A mint felgördült a függöny s parthiájának első taktusaiba kezdett, viharos taps zúgott fel a nézőtérrel. Az orchestrumból egy kékszállagos babérkoszorút (a polg. jótékony nőegylet ajándéka) s három csokort (egyet kolozsvári tisztelődől, egyet az aradi hölgyektől) nyújtottak át neki. A tüntető taps többször megújult. Minden nagyobb áriáját megtapsolták s felvonások után négyszer-ötször hívták lelkesen a lámpák elé.

Violetta Réthy Laura az este bámulatos művészetével énekelte. S hogy még nagyobb legyen az élvezet, a nagy. kir. operaház két előkelő tagját, Veres Sándort és Valentin Lajost is lehozatta az ő jutalomjátékára vendégszerepelni.

Veres (Germont György) páratlan bari-tonját ismerjük a Káldy-féle kurucz-dalok idejéből. Azóta hangja tömörebb, erőteljesebb lett s nagyot nyert kellemességében. A közönség alig tudott vele betelni s zúgó tapsal, folytonos kihívással jutalmazta a hatalmas, levegőt megrezgető, de ha kell, finoman árnyalni is tudó, csengő baritont.

Valentin Lajosban (Alfréd) megcsalódunk. Hangja bámulatosan megfogyott azóta, mióta legutoljára hallottuk. Az ő tenorja nyers, sokszor erőltetett; hozzájárul ehhez még az is, hogy valószínűleg elfelejtett magyarul beszélni, mert boszontóan angolos kiejtésre szokott rá. Játéka eleven, de gesztusai modorosak. Mindazonáltal neki is kijutott többször a tapsból.

Hálátlanság volna meg nem emlékeznünk Hunyadyról (Gaston) a ki a vendégek mellett nem hogy eltörpült volna hang dolgában, sőt Valentin jóval felül is emelkedett. Hja, ő is pesti színész volt valamikor.

Az előadás maga kitűnően ment s a színház — igen természetesen — zsufolásig megtelt, a karzatoktól eltekintve.

* Ujházy vendégszereplése. Ujházy Ede, a budapesti nemzeti színház művésze hétfőn, 26-án lép fel először színházunkban „A Lengyel Zsidó” című darabban, kedden 27-én Ujházy második fellépésén színpadra kerül „A Pont-Biquet család” vígjáték. A hétfői előadásra jegyek már ma válthatók a színházi pénztárnál.

* A színház köréből. Ma szombaton színpadra kerül Voss Richárd nagyhatású színműve, az egész drámai személyzet részvételével és részben új díszletekkel. Holnap, Vasárnap délután színpadra kerül R. Réthy Laura fellépésén „A piros bugyellária” népszínmű, este a „Bűnös” másodszor.

TÁVIRATOK.

Kinevezés.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A király a kassai tábla elnökét, Oberschall

Adolfot a curiához számfeletti tanácselnök-ké kinevezte.

A holnapi ülés szónokai.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A képviselőház holnapi ülésén a szónokok sorrendje a következő: Horváth Gyula, Hortoványi József, Pulszky Agost, Tótor József és Helfy Ignác.

Küldöttségek a nagygyűlésre.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) A nagygyűlésre számos részvétel jelentett be. Szolnok megyéből 150, Heves megyéből 150, Hontmegyéből 50, Eperjesről 30 tagú küldöttség érkezik, azonkívül jönnek még küldöttségek Nagyváradról, Borsodból, Rozsnyóról, Abonyból, Késmárkról, Sárosmegyéből stb.

Szapáry a nagy leleplező.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) Szapáry felszólalása daczára, melytől nagy leleplezéseket vártak, de mely csak az eddig hallott kifogások ismétlése volt, tehát melyben csalódtak, a napot Csáky fényes beszéde dominálja. A Ház viharos óvatóban részesítette, mit a nemzeti párt és a Puroszok tehetetlenül néztek.

Az utcza.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) Az utcza tüntetése az ultramontanoknak ma sem kedvezett. Asbóthot, Szapáryt, Ugrott lelkesülten abczugolta, Apponyit a többség abczugolta, de éljeneztek is. Tisza Kálmánt éljeneztek, hasonlóképpen Wekerlét, Csákyt, Podmaniczkyt, Szilágyit. Ülés végén a tömeg éljenezve kísérté utczáról utczára, mignem egy mellékutczán Szilágyinak sikerült a tüntetők elől megszöknie.

Gyermekrablás.

Budapest, február 23. (Saj. tud. táv.) Feltűnést kelt, hogy két előkelő hölgy ma a fővárosban jótékonyság ürügye alatt Deletér Ferenczné napszámosnénál járt, s ellopták a napszámosné 6 éves gyönyörű leánykáját. A rendőrség szétágazóan nyomoz, s a fiakkerest, ki a tolvaj hölgyeket vitte, ma vallatták, ki azonban nem tud semmit, mert a hölgyek a népszínháznál kiszálltak kocsijából.

Az egyházpolitika mellett.

Pozsony, febr. 23. (Saj. tud. távirata.) A polgárság egyhangulag az egyházpolitika mellett foglalt állást, és a kormány-nak bizalmat szavaztak.

Bécsi anarkisták pöre.

Bécs, február 23. (Saj. tud. táv.) Az anarkisták pörében az esküdtszék délután meghozta verdiktjét. Stelka, Katsel, Kamarek, Siala, Szenal és Venalt felmentették, a többi nyolczat óriási szótöbbséggel hűtlenség és robbanó anyagok jogosulatlan tartása miatt bűnösnek mondták ki.

A megmérgezett főherczegnő állapota.

Bécs, február 23. (Saj. tud. táv.) Mária Immaculata főherczegasszony állapota annyira rosszabbodott, hogy délután a halotti szentségekkel is ellátták. Felépülése esetére a lábát levágják.

A czár utazása.

London, február 23. (Saj. tud. táv.) A Daily Chronicle szerint a czár legközelebb hosszabb tartózkodásra San Remoba

utazik. Az utazásnak nagy politikai jelentősége van, mert a czár ott uralkodókkal és vezérő egyéniségekkel találkozik.

A párisi szerb követ késelője.

Páris, február 23. (Saj. tud. távirata.) Gyorgyevits szerb követ megkéselője Lau-thier a törvényszék előtt nyugodtan kijelentette, hogy anarkista, Istent, urat nem ismer, s hogy Gyorgyevitset csak megsebesíteni akarta.

KÖZGAZDASÁG.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi feb. hó 22. Hízott sertések: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 51.—52. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 51.—52.— krig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilon felüli súlyban) —55. krig. Fiatal közép (páronként 250 kilon felüli súlyban) 51.5—52.5 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilon terjedő súlyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedő: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 50.—51 krig. — Közép (páronként 220—280 kilon súlyban) 49.5—50.5 krig. — Könnyű (páronként 220 kilon terjedő súlyban) 49.5—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilon felüli súlyban) 50.—51.5 krig. Közép (páronként 220—260 kilon súlyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronként 220 kilon terjedő súlyban) 48.5—49.5 krig. — Sertéselét-szám 1894. jan. hó 20-án volt készlet 126,627 darab. 1894. február hó 21-én felhajtott: 3714 darab 1894. február hó 21-én elszállított: 2811 drb. 1894. feb. 22-én maradt készletben 127,580 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszűzlet.

— Február 23. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58.50 kicsinyben 54.—nordó nélkül, per 100 liter % bealérv 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 23. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	lanya	7.40—7.85
	tiszavidéki	„	7.45—7.85
	pestvidéki	„	7.40—7.85
	fehértmegyei	„	7.40—7.85
	bácskai	„	7.50—7.90
Rozs	—	szilárd	5.70—5.90
Árpa	takarmány	csend.	6.—6.40
	égetni való	„	6.85—7.50
Zab	—	szilárd	6.95—7.40
Tengeri	bánsági	szilárd	4.60—4.70
	másméző	„	4.60—4.70
Káposzta-repcze	—	lanya	—
Köles	—	csend.	4.20—4.60
Buza	tavasza	csend.	7.59—7.60
	junius 1894	„	7.28—7.30
Tengeri	május-junius 1894	csend.	—
Zab	szept-október 1893	„	4.80—4.82
Káposzta-repcze	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. ősze	„	6.72—6.74
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	csend.	12.40—12.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. február 23.

Magyar aranyjárdék 4%	117.70
Magyar koronajárdék 4%	95.15
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasút 1876.	123.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölesön	152.50
Tiszasabályozási és szegedi kölesön	142.—
Osztrák papírjárdék	98.—
Osztrák járdék ezüst	97.75
Osztrák járdék arany	120.25
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1000.—
Magyar hitelbank részevény	436.—
Osztrák hitelintézet részevény	364.40
Osztrák-magyar államvasút	314.75

20 frankos arany (Napoléondor)	9.90
Német birodalmi márka	61.—
London	125.—
Páris	49.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. S. (Arad) Természetes, hogy sajtóhiba, vagyis helyesebben mondva — telegráfhiba Ez a szó „Párisban”, kimaradt a táviratból. Azt a p. kolgépét nem a budapesti Akadémiában, hanem a párisiban találták.

Uj előfizető (Arad) Köszönjük szívélyes sorait. Mi is úgy hisszük, hogy olvasóink között nem ön az egyedüli, a ki az ellenzékétől hozzánk pártot fogadja üdvözlőit.

Levelező (Galsa) Arra az emlékoszlopra vonatkozó viczcet nem értjük tisztán, ezért nem is közöltük.

R. G. (Arad) De igen. Ujabbán úgy értesülünk, hogy Nyilassai Matyi jutalomjátékára az „Egy katonai története” című francia drámát választotta.

P. T. (Arad) Legyen szerencsénk, lehetőleg a déli órákban.

Érdeklődő. (Arad) 1. Nem tudjuk. 2. A lapok utján értesítve lesz arról, hol lehet jelentkezni a március 4-ki liberális nagygyűlésre vonatkozó részvételeire. 3. A különvonalat meglessz.

K. L. (Arad) Lehetetlen. Hiszen akkor mást se közöljünk, mint az e fajta fűzfaverseket. Tegye le a tollat. Azzal egyáltalán nem bízhatjuk, hogy önben tehetség van. Nincs biz' annak egy szikra nyoma sem.

Aradvarosi

Evadberlet
140. szám.

színház.

Havibérlet
20. szám.

Pénteken, 1894. évi február 23-án:

B Ü N Ö S.

Dráma 8 felvonásban. Irta: Voss Richard. Fordította Fenyéri Mór.

S Z E M É L Y E K:

Herbert, államügyész	Bács K.
Klug, fogházigazgató	Csatár Gy.
Eulen, ülnök	Fenyvessi E.
Lehr Tamás	Balassa J.
Lehr Márta	Rónaszékiné.
Károly	Tompa K.
Julia	Szilágyi B.
Berger Gusztáv	Szendrei M.
Krammer Adolf	Hunyady J.
Schmidt Vilmos	Szakács A.
Gernlein, börtönmeister	Nyilassai M.

Kezdeté 7 órakor.

Felölös szerkesztő: Voss Géza.

NYILTTÉR.*

199 | 894. áll. sz.

171 1—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium az 1893. évi június hó 17-én kelt 59934. és 5312 | 894. sz. rendeletével a bokszei gör. kath. templom és paplaknál szükséges pótmunkáknak kivételét 2435 frt 5 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1894. évi március hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára az Aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántóssággal ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1894. évi február 22.

Pálffy József,

kir. főmérnök.

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállal felelősséget a szerk.

Felhívás részvény-aláírássra.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur felügyelete alatt álló paulis-baraczkai szőlőtelep, valamint ezzel együtt átengedett más területeken létesítendő telepeken amerikai anyaszőlők ültetése és szőlőoltványoknak nagy mennyiségbeni készítése és eladása céljából 300,000 frt alaptőkével részvénytársaság létesítését határoztuk el. Miután ezen alaptőkéből az alapítók által már 150,000 frt jegyeztetett, a hiányzó 150,000 frt beszerzésére 1500 drb egyenként 100 frt névértékű részvény-aláírására hívjuk fel az érdeklődő közönséget.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál az általunk kibocsájtott tervezet és a földmivelésügyi m. k. miniszter urral kötött szerződésünk betekinthező és ezek alapján a részvény-aláírás ugyanott eszközölhető. Az aláírás zárhatáridejét **f. év márczius 20-ára tűzzük ki**, oly formán azonban, hogy tulajjegyzéseket maga után vonó reduktiók mellőzése végett a további aláírások befognak szüntettetni, mi helyt az 1500 drb. részvény jegyezve leend.

Aradon, 1894. február 21-én.

Az alapítók.

153 2-3

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság
IV-ik rendes

KÖZGYŰLÉSÉ T

1894. évi február hó 25-én d. e. 10 órakor

fogja megtartani

Aradon, saját helyiségében (Fő-ut 51. szám.)

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. A felügyelő-bizottság megbízatása lejártá folytán újbóli választása, az alapszabályok 80. §-a értelmében.
3. Az 5. számú szelvényeknek 1895-ik évi január hó 1-én leendő beváltása iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése és ezzel kapcsolatban az alapszabályok megfelelő módosítása tárgyában.
5. A részvényesek netaláni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére íratott s a **közgyűlést megelőző nap délelőtti 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeténél Makón, még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1894. január 28-án.

96 4-4

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**

Folyékony

Glycerin-Creme

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony Glycerin-Creme sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekeknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét fönttartják. Övszer a levegő, szél és nap befolyása ellen. eltávolítja a szeplőt, napsütést, májfoltot és minden hasonló arcztisztatlanságot. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan.

Glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztítja és élénkíti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bir. Darabja kék papírban 35 kr.

Párisi hölgypor, a bőrnek leggyengédebb fehér, színt adja, és ártalmatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknek, úgy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr. Fehér, rózsaszinben és sárga (Rachel.)

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézbőr-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Rouge-végétel kitűnő arcpirosító szer nappalra és estére. — Ára 50 kr.

Hamisított hölgyportól és glycerin-cremetől óvakodni tessek. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van.

148 1-12

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különleges-ségi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz” czimzett gyógyszerertárban
Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tesszük, hogy Arad állomásunk árukiadási raktárában f. hó 26-án reggeli 9 órától kezdve a vonalainkon kézbesíthetlenné vált küldemények, felesleget képező és talált tárgyak nyilvános árverés útján eladatni fognak, és pedig: pálinka, rum, bor, liszt, ruha, óra, edény, vasárú, gyufa, üres szák és üres hordó, vatta, lapát, stb. Ezen árverésre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Arad, 1894. február 20.

Az üzletvezetőség.

Meghívás

az aradi Széchenyi-gőzmalom
részvénytársaságnak

Aradon, saját helyiségében f. évi márczius hó 11-én d. e. 10 órakor tartandó

rendkívüli

közgyűlésére

melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 39. és 40. §§-nak módosítása.
2. A felügyelő bizottsági elnök és egy felügyelő bizottsági rendes, esetleg egy póttag megválasztása.

Aradon, 1894. évi február hó 20-án.

Freyberger József

igazg. választm. elnök.

Az alapszabályok 17. §-a értelmében szavazatképes részvényesek azok, kiknek részvényei legalább négy héttel a közgyűlés megtartása előtt a társaság könyveiben saját nevükre bejegyezve vannak, és kik azokat legalább 3 nappal a közgyűlés előtt térítvény mellett letéteményezték.

170. 1-1.

